

DE FORENEDE NATIONERS DEKLARATION
OM OPRINDELIGE FOLKS RETTIGHEDER

De Forenede Nationers Deklaration
om Oprindelige Folks Rettigheder

Udgivet af:

Grønlands Hjemmestyre · www.nanoq.gl

Oqaasileriffik/Sprogsekretariatet · www.oqaasileriffik.gl

Inuit Circumpolar Council (ICC Greenland) · www.inuit.org

Layout og tryk: Naqitat a/s, Nuuk

Omslag: Jette Brandt, Nuuk · Foto: Lars Andersen, Deluxus Studio, Nuuk

Indledning

Den 13. september 2007 vedtog FN's Generalforsamling Deklarationen om Oprindelige Folks Rettigheder. Dette blev gjort på baggrund af mere end tyve års forhandlinger inden for FN's system. Oprindelige folks deltagelse i denne proces har spillet en vigtig rolle i udviklingen af denne Deklaration.

Der er over 370 millioner mennesker tilhørende oprindelige folk i Verden. Disse er blandt de mest fattige, marginaliserede og oftest forfulgte mennesker i verden.

Dette menneskerettighedsværktøj er fejret verden over som et symbol på triumf og håb. En effektiv implementering af Deklarationen vil resultere i væsentlige forbedringer i den globale situation for verdens oprindelige folk.

Grønlands Hjemmestyres Udenrigsdirektorat og Sprogsekretariat har i samarbejde med ICC-Grønland udarbejdet dette hæfte med det formål at udbrede kendskabet FN's Deklaration om Oprindelige Folks Rettigheder.

Vi håber du vil læse og bruge det!

Resolution vedtaget af Generalforsamlingen

[uden henvisning til en Hovedkomité (A/61/L.67 og Till.1)]

61/295. De Forenede Nationers Deklaration om Oprindelige Folks Rettigheder

Idet Generalforsamlingen

tager Menneskerettighedsrådets anbefaling indeholdt i rådets resolution 1/2 af 29. juni 2006¹ til efterretning, hvormed rådet vedtog teksten til De Forenede Nationers Deklaration om Oprindelige Folks Rettigheder,

minder om dens resolution 61/178 af 20. december 2006, hvormed den besluttede at udsætte overvejelser og handlinger i forbindelse med Deklarationen for at afsætte tid til yderligere samråd herom og også besluttede at afslutte sine overvejelser inden afslutningen af generalforsamlingens 61. session,

vedtager generalforsamlingen hermed De Forenede Nationers Deklaration om Oprindelige Folks Rettigheder som indeholdt i tillægget til denne resolution.

*107. Plenarforsamling
13. september 2007*

¹-Se Official Records of the General Assembly, Sixty-first Session, Supplement No. 53 (A/61/53), del et, kap. II, sekt. A.

Tillæg

De Forenede Nationers Deklaration om Oprindelige Folks Rettigheder

Generalforsamlingen,

som tager udgangspunkt i formål og principper i De Forenede Nationers pagt, og som er i god tro i forbindelse med opfyldelsen af forpligtelserne, som staterne har påtaget sig i overensstemmelse med pagten,

bekræfter, at oprindelige folk er ligeværdige med alle andre folk og anerkender samtidig alle folks ret til at være forskellige, at betragte sig som forskellige og at blive respekteret som sådan,

bekræfter også, at alle folk bidrager til civilisationers og kulturers mangfoldighed og rig- holdighed, der udgør menneskehedens fælles arv,

bekræfter endvidere, at alle doktriner, politikker og former for praksis, der er baseret på eller forfægter folks eller enkeltpersoners overlegenhed på baggrund af national oprindelse eller racemæssige, religiøse, etniske eller kulturelle forskelle, er racistiske, videnskabeligt urigtige, juridisk ugyldige, moralsk anfægtelige og socialt uretfærdige,

genbekræfter, at oprindelige folk ved udøvelsen af deres rettigheder bør være fritaget for enhver form for diskrimination,

er foruroliget over, at oprindelige folk har lidt under historiske uretfærdigheder bl.a. som resultat af deres kolonisering og berøvelse af deres landområder, territorier og ressourcer og på den måde især har været frataget muligheden for at udøve deres ret til udvikling i overensstemmelse med deres egne behov og interesser,

anerkender det presserende behov for at respektere og fremme oprindelige folks iboende rettigheder, der hidrører fra deres politiske, økonomiske og sociale struktur og fra deres kulturer, åndelige traditioner, historier og filosofier, og især deres ret til deres landområder, territorier og ressourcer,

anerkender også det presserende behov for at respektere og fremme oprindelige folks rettigheder bekræftet i traktater, aftaler og andre konstruktive bestemmelser med staterne,

konstaterer med glæde, at oprindelige folk organiserer sig med henblik på politisk, økonomisk, social og kulturel styrkelse og for at afslutte alle former for diskrimination og undertrykkelse, hvor dette måtte forekomme,

er overbevist om, at oprindelige folks kontrol med udviklinger, der berører dem og deres landområder, territorier og ressourcer, vil sætte dem i stand til at opretholde og styrke

deres institutioner, kulturer og traditioner og vil gøre det muligt for dem at fremme deres udvikling i overensstemmelse med deres forhåbninger og behov,

anerkender, at respekt for oprindelige folks viden, kulturer og former for traditionel praksis bidrager til bæredygtig og retfærdig udvikling og korrekt håndtering af miljøet,

understreger, at demilitariseringen af landområder og territorier tilhørende oprindelige folk bidrager til fred, økonomisk og social fremgang og udvikling, forståelse og venligtsindede relationer mellem nationer og verdens folk,

anerkender især oprindelige folks familiers og lokalsamfunds ret til at bevare fælles ansvar for opdragelse, træning, uddannelse og velfærd for deres børn i overensstemmelse med barnets rettigheder,

tager i betragtning, at rettighederne bekræftet i traktater, aftaler og andre konstruktive ordninger mellem staterne og oprindelige folk i nogle situationer er anliggende af international betydning, interesse, ansvar og beskaffenhed,

tager også i betragtning, at traktater, aftaler og andre konstruktive ordninger og de forhold, de repræsenterer, er grundlag for et styrket partnerskab mellem oprindelige folk og staterne,

anerkender, at De Forenede Nationers pagt, Den Internationale Konvention om Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder² og Den Internationale Konvention om Civile og Politiske Rettigheder² såvel som Wien-deklarationen og Handlingsprogrammet³ bekræfter den fundamentale betydning af ret til selvbestemmelse for alle folk, og som følge af hvilken de frit kan bestemme deres politiske status og frit kan gennemføre deres økonomiske, sociale og kulturelle udvikling,

tager i betragtning, at intet i denne Deklaration må bruges til at nægte noget folk dets ret til selvbestemmelse udøvet i overensstemmelse med international lovgivning,

er overbevist om, at anerkendelsen af oprindelige folks rettigheder i denne Deklaration vil fremme relationer baseret på harmoni og samarbejde mellem staten og oprindelige folk i overensstemmelse med principperne om retfærdighed, demokrati, respekt for menneskerettigheder, ikke-diskrimination og god tro,

opfordrer staterne til at overholde og effektivt implementere alle deres forpligtelser, gældende for oprindelige folk iht. internationale bestemmelser, og især forpligtelserne i forbindelse med menneskerettigheder, og at dette foretages i samråd og samarbejde med de berørte folk,

² Se resolution 2200 A (XXI), tillæg. ³A/CONF.157/24 (Del I), kap. III.

understreger, at De Forenede Nationer har en vigtig og vedvarende rolle at spille i forbindelse med fremme og beskyttelse af oprindelige folks rettigheder,

er af den overbevisning, at denne Deklaration er et yderligere vigtigt skridt i retning af anerkendelse, fremme og beskyttelse af oprindelige folks rettigheder og friheder og i udviklingen af relevante aktiviteter under FN-systemet inden for dette område,

anerkender og bekræfter endnu engang, at enkeltpersoner tilhørende oprindelige folk uden diskrimination er berettiget til alle menneskerettigheder anerkendt i international ret, og at oprindelige folk besidder kollektive rettigheder, der er af afgørende betydning for deres eksistens, velfærd og hele deres udvikling som folk,

anerkender, at situationen for oprindelige folk er forskellig fra region til region og fra land til land, og at betydningen af nationale og regionale særheder og forskellige historiske og kulturbaggrunde bør tages i betragtning,

proklamerer på tro og love De Forenede Nationers Deklaration om Oprindelige Folks Rettigheder som en standard til gennemførelse i en atmosfære af partnerskab og gensidig respekt:

Artikel 1

Oprindelige folk har kollektivt og som enkeltpersoner ret til fuld adgang til alle menneskerettigheder og fundamentale friheder som er anerkendt i pagten for De Forenede Nationer, Verdenserklæringen om Menneskerettighederne⁴ og international menneskeretslovgivning.

Artikel 2

Oprindelige folk og enkeltpersoner er frie og lige i forhold til andre folk og enkeltpersoner og har ret til ikke at være udsat for nogen form for diskrimination i forbindelse med udøvelsen af deres rettigheder og især i relation til dem, der er baseret på oprindelige folks oprindelse eller identitet.

Artikel 3

Oprindelige folk har ret til selvbestemmelse. I kraft af denne ret fastsætter de frit deres politiske status og kan frit udøve deres økonomiske, sociale og kulturelle udvikling.

Artikel 4

Oprindelige folk har, i forbindelse med udøvelsen af deres ret til selvbestemmelse, ret til autonomi eller selvstyre i sager der vedrører deres interne og lokale forhold såvel som måder og midler til finansiering af deres selvstyrende funktioner.

⁴Resolution 217 A (III)

Artikel 5

Oprindelige folk har ret til at opretholde og styrke deres specifikke politiske, juridiske, økonomiske, sociale og kulturelle institutioner og samtidig, hvis de måtte ønske det, bevare deres ret til fuldt ud at deltage i statens politiske, økonomiske, sociale og kulturelle liv.

Artikel 6

Hver enkeltperson tilhørende oprindelige folk har ret til en nationalitet.

Artikel 7

1. Enkeltpersoner tilhørende oprindelige folk har ret til liv, fysisk og mental integritet, frihed og personlig sikkerhed.
2. Oprindelige folk har kollektiv ret til at leve i frihed, fred og sikkerhed som specifikke folk, og må ikke udsættes for nogen form for folkedrab eller andre voldshandlinger inkl. tvangsfjernelse af børn fra gruppen til en anden gruppe.

Artikel 8

1. Oprindelige folk og enkeltpersoner har ret til ikke at blive udsat for tvunget assimilation eller ødelæggelse af deres kultur.
2. Stater skal etablere effektive mekanismer til forebyggelse og afhjælpning af:
 - (a) Enhver handling, der har det formål eller den virkning at berøve dem deres integritet som særegne folk eller deres kulturelle værdier eller etniske identiteter;
 - (b) Enhver handling, der har det formål eller den virkning at berøve dem deres landområder, territorier eller ressourcer;
 - (c) Enhver form for tvunget befolkningsflytning, der har det formål eller den virkning at krænke eller underminere nogen af deres rettigheder;
 - (d) Enhver form for tvunget assimilation eller integration;
 - (e) Enhver form for propaganda udformet til fremme af eller tilskyndelse til race- eller etnisk diskrimination rettet mod dem.

Artikel 9

Oprindelige folk og enkeltpersoner har ret til at tilhøre et lokalsamfund af oprindelige folk

eller en nation af oprindelige folk i overensstemmelse med traditionerne og skikkene i pågældende samfund eller nation. Der må ikke opstå nogen form for diskrimination på baggrund af udøvelsen af en sådan rettighed.

Artikel 10

Oprindelige folk må ikke tvangs fjernes fra deres landområder eller territorier. Der må ikke foretages nogen flytning uden de berørte oprindelige folks frie, forudgående og informerede samtykke og efter aftale om ret og rimelig kompensation og hvor muligt med valgmuligheden for at vende tilbage.

Artikel 11

1. Oprindelige folk har ret til at praktisere og forny deres kulturelle traditioner og skikke. Dette omfatter retten til at opretholde og udvikle tidligere, nuværende og fremtidige manifestationer af deres kulturer som f.eks. arkæologiske og historiske steder, kulturgenstande, formgivning, ceremonier, teknologier og visuelle og udøvende kunstarter og litteratur.
2. Stater skal give oprejsning via effektive midler, der evt. kan omfatte tilbageføring, udviklet i samarbejde med oprindelige folk, med hensyn til deres kulturelle, intellektuelle, religiøse og åndelige ejendom berøvet dem uden deres frie, forudgående og informerede samtykke eller ved overtrædelse af deres love, traditioner og skikke.

Artikel 12

1. Oprindelige folk har ret til at manifestere, praktisere, udvikle og undervise i deres åndelige og religiøse traditioner, skikke og ceremonier, ret til at opretholde, beskytte og have adgang under private former til deres religiøse og kulturelle steder, ret til at bruge og kontrollere deres ceremonielle genstande og ret til repatriering af deres jordiske rester.
2. Stater skal søge at gøre det muligt at få adgang til og/eller foretage repatriering af ceremonielle genstande og jordiske rester i deres besiddelse via fair, gennemskuelige og effektive foranstaltninger udviklet i samarbejde med berørte oprindelige folk.

Artikel 13

1. Oprindelige folk har ret til at forny, bruge, udvikle og overdrage deres historie, sprog, mundtlige traditioner, filosofier, skriftsystemer og litteratur til fremtidige generationer og til at navngive og beholde deres egne navne på samfund, steder og personer.
2. Stater skal træffe effektive foranstaltninger til at sikre, at denne ret beskyttes og også til at sikre, at oprindelige folk kan forstå og kan blive forstået i politiske, juridiske og administrative handlinger og processer og i fornødent omfang via tilvejebringelse af tolkning eller andre relevante foranstaltninger.

Artikel 14

1. Oprindelige folk har ret til at etablere og styre deres uddannelsessystemer og institutio-

ner, der tilbyder uddannelse på deres eget sprog, på en måde, der er velegnet i forhold til deres kulturelle metoder i forbindelse med undervisning og læring.

2. Enkeltpersoner tilhørende oprindelige folk, især børn, har ret til alle niveauer og former for uddannelse i staten uden diskrimination.
3. Stater skal i samarbejde med oprindelige folk træffe effektive foranstaltninger til sikring af, at enkeltpersoner tilhørende oprindelige folk, især børn og inkl. dem, der lever uden for deres lokalsamfund, om muligt har adgang til en uddannelse i deres egen kultur og tilvejebragt på deres eget sprog.

Artikel 15

1. Oprindelige folk har ret til den i deres kultur iboende værdighed og mangfoldighed, traditioner, historier og forhåbninger, der skal afspejles på hensigtsmæssig vis i uddannelse og offentlig information.
2. Stater skal i samråd og samarbejde med de berørte oprindelige folk træffe effektive foranstaltninger til at bekæmpe fordomme og afskaffe diskrimination, og skal fremme tolerance, forståelse og gode relationer mellem oprindelige folk og alle andre dele af samfundet.

Artikel 16

1. Oprindelige folk har ret til at etablere deres egne medier på deres egne sprog og uden diskrimination have adgang til alle former for ikke-oprindelige folks medier.
2. Stater skal træffe effektive foranstaltninger til at sikre, at statsejede medier på retmæssig vis afspejler indfødt kulturel mangfoldighed. Stater bør med forbehold for sikring af fuld ytringsfrihed opfordre privatejede medier til i tilstrækkeligt omfang at afspejle oprindelige folks kulturelle mangfoldighed.

Artikel 17

1. Oprindelige folk og enkeltpersoner tilhørende oprindelige folk har ret til fuld adgang til alle rettigheder etableret iht. gældende international og national arbejdsret.
2. Stater skal i samråd og samarbejde med oprindelige folk træffe specifikke foranstaltninger til beskyttelse af oprindelige folks børn mod økonomisk udnyttelse og mod udførelse af ethvert arbejde, der sandsynligvis er farligt eller påvirke barnets uddannelse eller være skadeligt for barnets helbred eller fysiske, mentale, åndelige, moralske eller sociale udvikling og tage hensyn til deres særlige sårbarhed og vigtigheden af uddannelse for deres selvstændiggørelse.
3. Enkeltpersoner tilhørende oprindelige folk har ret til ikke at blive udsat for nogen form for diskriminerende arbejdsforhold og bl.a. vedr. forhold som ansættelse eller løn.

Artikel 18

Oprindelige folk har ret til at deltage i beslutningstagning vedr. forhold, der kan påvirke deres rettigheder, via repræsentanter valgt af dem selv i overensstemmelse med deres egne procedurer såvel som til at opretholde og udvikle deres egne oprindelige beslutnings-tagende institutioner.

Artikel 19

Stater skal konsultere og god tro samarbejde med de berørte oprindelige folk via deres egne repræsentative institutioner for at indhente deres frie, forudgående og informerede samtykke inden vedtagelse og implementering af lovgivningsmæssige eller administrative foranstaltninger, der evt. berører dem.

Artikel 20

1. Oprindelige folk har ret til at opretholde og udvikle deres politiske, økonomiske og sociale systemer og institutioner, at være sikre i forbindelse med nydelsen af deres egne midler til livets ophold og udvikling, og til frit at involvere sig i alle deres traditionelle og andre økonomiske aktiviteter.
2. Oprindelige folk, der er berøvet egne midler til livets ophold og udvikling, er berettiget til retfærdig og rimelig oprejsning.

Artikel 21

1. Oprindelige folk har uden diskrimination ret til forbedring af deres økonomiske og sociale forhold inklusive blandt andet på områder som uddannelse, beskæftigelse, erhvervsuddannelse og omskoling, boliger, hygiejne, sundhed og bistandshjælp.
2. Staterne skal træffe effektive foranstaltninger og, hvor relevant, særlige foranstaltninger til sikring af fortsat forbedring af deres økonomiske og sociale forhold. Der skal rettes særlig opmærksomhed mod rettigheder og særlige behov hos oprindelige folks ældre, kvinder, unge, børn og personer med handicap.

Artikel 22

1. Der skal rettes særlig opmærksomhed mod rettigheder og særlige behov hos oprindelige folks ældre, kvinder, unge, børn og personer med handicap i forbindelse med implementering af denne deklARATION.
2. Staterne skal i samarbejde med oprindelige folk træffe foranstaltninger til at sikre, at kvinder og børn tilhørende oprindelige folk nyder fuld beskyttelse mod alle former for vold og diskrimination.

Artikel 23

Oprindelige folk har ret til at fastlægge og udvikle prioriteter og strategier til udøvelse af deres ret til udvikling. Oprindelige folk har især ret til at blive inddraget aktivt i udvikling og fastlæggelse af sundheds-, bolig- og andre økonomiske og sociale programmer, der berører dem, og i størst muligt omfang at administrere sådanne programmer via deres egne institutioner.

Artikel 24

1. Oprindelige folk har ret til deres traditionelle former for medicin og til at opretholde deres sundhedspraksis inkl. bevarelse af deres vitale medicinske planter, dyr og mineraler. Enkeltpersoner tilhørende oprindelige folk har også, uden nogen form for diskrimination, ret til alle social- og sundhedstjenester.
2. Enkeltpersoner tilhørende oprindelige folk har lige ret til opnåelse af den højest mulige standard for fysisk og mental sundhed. Staterne skal tage alle nødvendige skridt med henblik på gradvis opnåelse af den fulde realisering af denne ret.

Artikel 25

Oprindelige folk har ret til at opretholde og styrke deres særegne åndelige forhold til deres traditionelt ejede eller på anden måde beboede og anvendte landområder, territorier, floder, søer og kystnære have og andre ressourcer og til at opretholde deres ansvar for fremtidige generationer i denne sammenhæng.

Artikel 26

1. Oprindelige folk har ret til de landområder, territorier og ressourcer, de traditionelt har ejet, beboet eller brugt eller erhvervet på anden måde.
2. Oprindelige folk har ret til at eje, anvende, udvikle og kontrollere de landområder, territorier og ressourcer, de ejer som følge af traditionelt ejerskab eller anden form for traditionel beboelse eller brug, såvel som dem de har erhvervet på anden måde.
3. Staterne skal juridisk set anerkende og beskytte disse landområder, territorier og ressourcer. En sådan anerkendelse skal iværksættes med behørig respekt for de berørte oprindelige folks skikke, traditioner og jordbesiddelsessystemer.

Artikel 27

Staterne skal i samarbejde med de berørte oprindelige folk etablere og implementere en fair, uafhængig, upartisk, åben og gennemskelig proces, der sikrer behørig anerkendelse af oprindelige folks love, skikke og jordbesiddelsessystemer, for at anerkende og afgøre oprindelige folks rettigheder i forbindelse med deres landområder og ressourcer inklusive dem, der traditionelt var ejet eller på anden vis beboet eller anvendt af dem. Oprindelige folk skal have ret til at deltage i denne proces.

Artikel 28

1. Oprindelige folk skal have ret til oprejsning med midler, der kan omfatte tilbageføring eller, hvis dette ikke er muligt, rimelig og retfærdig kompensation, for de landområder, territorier og ressourcer, som de traditionelt har ejet eller på anden vis beboet eller anvendt, og som er blevet konfiskeret, overtaget, besat, anvendt eller beskadiget uden deres frie, forudgående og informerede samtykke.
2. Med mindre andet aftales frit med de berørte folk, skal kompensationen være i form af landområder, territorier og ressourcer af en tilsvarende kvalitet, størrelse og juridisk status eller kompensation i form af penge eller anden relevant oprejsning.

Artikel 29

1. Oprindelige folk har ret til bevarelse og beskyttelse af miljøet og produktionskapaciteten for deres landområder eller territorier og ressourcer. Staterne skal uden diskrimination etablere og implementere hjælpeprogrammer for oprindelige folk med henblik på en sådan bevarelse og beskyttelse.
2. Staterne skal træffe effektive foranstaltninger til sikring af, at der ikke foregår oplagring eller bortskaffelse af farlige stoffer på landområder eller territorier tilhørende oprindelige folk uden deres frie, forudgående og informerede samtykke.
3. Staterne skal også træffe effektive foranstaltninger til sikring af, at der efter behov

etableres og behørigt gennemføres programmer til overvågning, opretholdelse og genoprettelse af oprindelige folks helbred, udviklet og implementeret for de folk, som er berørt af sådanne stoffer.

Artikel 30

1. Militære aktiviteter må ikke finde sted på landområder eller territorier tilhørende oprindelige folk, med mindre det berettiges af en relevant offentlig interesse, eller det på anden måde er aftalt frit med eller sker efter anmodning fra de berørte oprindelige folk.
2. Staterne skal gennemføre effektive samråd med de berørte oprindelige folk ved hjælp af relevante procedurer og især via deres repræsentative institutioner inden anvendelse af deres landområder eller territorier til militære aktiviteter.

Artikel 31

1. Oprindelige folk har ret til at opretholde, kontrollere, beskytte og udvikle deres kulturarv, traditionelle viden og traditionelle kulturelle udtryksformer såvel som manifestationerne af deres videnskaber, teknologier og kulturer inklusive menneskelige og genetiske ressourcer, sædekorn, medicin, viden om egenskaber ved fauna og flora, mundtlige traditioner, litteratur, formgivning, sport og traditionelle lege og spil og visuel og udøvende kunst. De har også ret til at opretholde, kontrollere, beskytte og udvikle deres immaterielle ejendomsret til en sådan kulturarv, traditionel viden og traditionelle kulturelle udtryksformer.

2. Staterne skal, i samarbejde med oprindelige folk, træffe effektive foranstaltninger til anerkendelse og beskyttelse af udøvelsen af disse rettigheder.

Artikel 32

1. Oprindelige folk har ret til at fastlægge og udvikle prioriteter og strategier for udvikling og anvendelse af deres landområder eller territorier og andre ressourcer.
2. Staterne skal konsultere og i god tro samarbejde med de berørte oprindelige folk via deres egne repræsentative institutioner for at indhente deres frie og informerede samtykke forud for godkendelse af ethvert projekt, der berører deres landområder eller territorier og andre ressourcer, især i forbindelse med udvikling, anvendelse eller udvinding af mineraler, vand eller andre ressourcer.
3. Staterne skal etablere effektive mekanismer til retfærdig og rimelig afhjælpning for sådanne evt. aktiviteter, og der skal træffes relevante foranstaltninger for at afbøde negativ miljømæssig, økonomisk, social, kulturel eller åndelig indvirkning.

Artikel 33

1. Oprindelige folk har ret til at fastlægge deres egen identitet eller medlemskab i overensstemmelse med deres skikke og traditioner. Dette forringer ikke enkeltpersoner tilhørende oprindelige folks ret til at opnå statsborgerskab i den stat, hvor de bor.

2. Oprindelige folk har ret til at fastlægge strukturer for og vælge medlemskab af deres institutioner i overensstemmelse med deres egne procedurer.

Artikel 34

Oprindelige folk har ret til at fremme, udvikle og opretholde deres institutionelle strukturer og deres særegne skikke, spiritualitet, traditioner, procedurer, former for praksis og i de tilfælde, hvor de eksisterer, deres juridiske systemer og skikke i overensstemmelse med internationale standarder for menneskerettigheder.

Artikel 35

Oprindelige folk har ret til at fastlægge ansvar for enkeltpersoner i deres lokalsamfund.

Artikel 36

1. Oprindelige folk, og især dem der er adskilt af internationale grænser, har til at opretholde og udvikle kontakter, relationer og samarbejde, inklusive aktiviteter der tjener åndelige, kulturelle, politiske, økonomiske og sociale formål, med deres egne medlemmer såvel som andre folk på tværs af grænser.
2. Stater skal, i samråd og samarbejde med oprindelige folk, træffe effektive foranstaltninger til at lette udøvelse af denne ret og sikre implementeringen heraf.

Artikel 37

1. Oprindelige folk har ret til anerkendelse, overholdelse og håndhævelse af traktater, aftaler og andre konstruktive ordninger indgået med staterne og deres successorer og til, at staterne overholder og respekterer sådanne traktater, aftaler og andre konstruktive ordninger
2. Intet i denne deklARATION må fortolkes som formindskelse eller fjernelse af rettigheder for oprindelige folk indeholdt i traktater, aftaler eller andre konstruktive ordninger.

Artikel 38

Stater skal, i samråd og samarbejde med oprindelige folk, træffe relevante foranstaltninger, inkl. lovmæssige foranstaltninger, til opnåelse af formålene med denne deklARATION.

Artikel 39

Oprindelige folk har ret til adgang til økonomisk og teknisk assistance fra staterne og via internationalt samarbejde med henblik på udnyttelse af rettighederne indeholdt i denne deklARATION.

Artikel 40

Oprindelige folk har ret til adgang til og hurtig afgørelse via retfærdige og rimelige procedurer ifm. løsning af konflikter og tvister med staterne eller andre parter såvel som adgang til effektive retsmidler i forbindelse med alle former for krænkelse af deres individuelle

eller kollektive rettigheder. En sådan afgørelse skal i behørigt omfang tage højde for de berørte oprindelige folks skikke, traditioner, regler og juridiske systemer og internationale menneskerettigheder.

Artikel 41

Organerne og specialagenturerne i De Forenede Nationers system og andre mellemstatslige organisationer skal bidrage til den fuldstændige iværksættelse af bestemmelserne i denne deklARATION blandt andet ved tilvejebringelse af økonomisk samarbejde og teknisk assistance. Der skal etableres måder og midler til sikring af oprindelige folks deltagelse i spørgsmål, der berører dem.

Artikel 42

De Forenede Nationer, dets organer, inklusive Det Permanente Forum for Oprindelige Folks Anliggender, og specialagenter, også på landeniveau, og staterne skal fremme respekt for og fuld anvendelse af bestemmelserne i denne deklARATION og følge op på denne deklARATIONs effektivitet.

Artikel 43

De rettigheder, der er anerkendt heri, udgør minimumsstandarderne for overlevelse, værdighed og velfærd for verdens oprindelige folk.

Artikel 44

Alle rettigheder og former for frihed anerkendt i denne deklARATION garanteres i samme omfang for mandlige og kvindelige enkeltpersoner tilhørende oprindelige folk.

Artikel 45

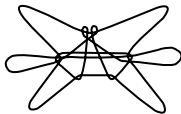
Intet i denne deklARATION må udlægges som formindskelse eller fjernelse af de rettigheder, som oprindelige folk har nu eller måtte erhverve i fremtiden.

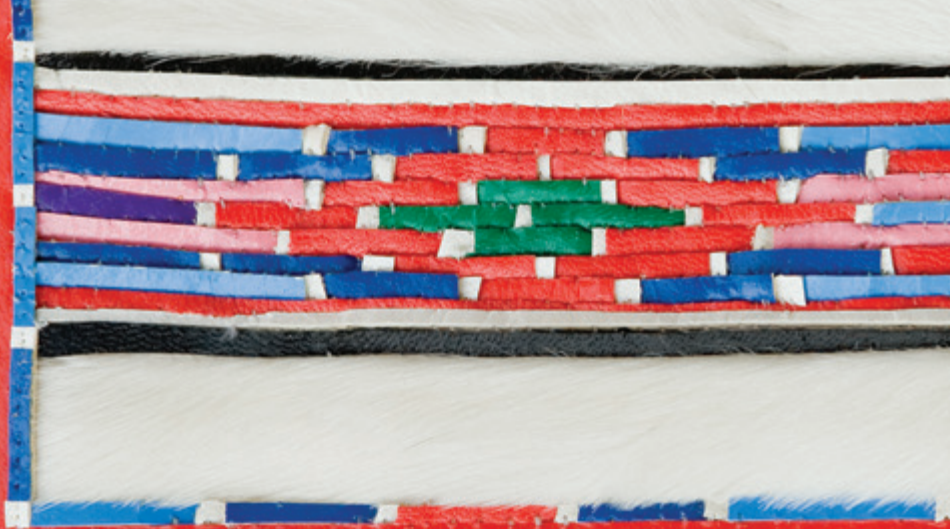
Artikel 46

1. Intet i denne deklARATION må fortolkes som medførende for nogen stat, noget folk, nogen gruppe eller person ret til at involvere sig i nogen aktivitet eller foretage nogen handling, der er i strid med De Forenede Nationers pagt eller udlægges som bemyndigelse eller opfordring til nogen form for handling, der vil medføre hel eller delvis sønderlemmelse eller ødelæggelse af den territoriale integritet eller politiske enhed af suveræne og uafhængige stater.
2. I forbindelse med udøvelse af rettighederne formuleret i denne deklARATION skal menneskerettigheder og fundamentale friheder for alle respekteres. Udøvelse af rettighederne fremsat i denne deklARATION er kun underlagt de begrænsninger, der er fastsat ved lov og i overensstemmelse med internationale menneskerettighedsforpligtelser. Enhver sådan form for begrænsning skal være af ikke diskriminerende art og udelukkende nødvendig for at sikre skyldig anerkendelse af og hensyntagen til andres rettigheder og friheder

og med det formål at opfylde de retfærdige og mest nødvendige krav i et demokratisk samfund.

3. Bestemmelserne fremsat i denne deklARATION skal fortolkes i overensstemmelse med principperne om retfærdighed, demokrati, respekt for menneskerettigheder, lighed, ikke diskrimination, god regeringsførelse og god tro.

Udenrigsdirektoratet. Postboks 1340, 3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00 Fax: +299 32 93 98
www.nanoq.gl